

Sygn. akt II Ca 1670/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2023 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Dasiewicz – Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2023 r. we Wrocławiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. L. (1)

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej nieruchomości przy ul. (...) we W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu

z dnia 7 grudnia 2021r.

sygn. akt IC 1118/20

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, pozbawia wykonalności względem A. L. (1) tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2019r r. (sygn. akt II C 524/18), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu z dnia 21 października 2019r. – co do punktu I tytułu wykonawczego ponad kwotę 4800,08 zł, oraz co do punktu III tytułu wykonawczego ponad kwotę 960 zł, oddalając powództwo w pozostałym zakresie; zmienia go również w punkcie II w ten sposób, że przyznaje adwokatowi P. O. (1) od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu 2214 zł (w tym 414 zł podatku VAT) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu; zmienia go też w punkcie III w ten sposób, że zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 2214 (w tym 414 zł podatku VAT) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty; zmienia go również w ten sposób, że dodaje punkt IV w którym nakazuje stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu 375 zł tytułem brakującej opłaty od pozwu od uiszczenia której powódka była zwolniona;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 1107 zł (w tym 207 zł podatku VAT) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;

IV. nakazuje stronie pozwanej aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu 375 zł tytułem brakującej opłaty od apelacji od uiszczenia której powódka była zwolniona.

SO Małgorzata Dasiewicz – Kowalczyk

UZASADNIENIE

Powódka A. L. (1) wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego, w postaci wyroku wydanego w dniu 13 sierpnia 2019 r. przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu, sygn. akt II C 524/18r.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 grudnia 2021r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu oddalił powództwo (pkt I), przyznał adwokatowi P. O. (2) ze Skarbu Państwa 4428 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej powódce (pkt II), oraz odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu (pkt III).

Rozstrzygnięcie swoje Sąd Rejonowy wydał w oparciu o następujący stan faktyczny:

Powódka A. L. (1), A. L. (2), J. L. (1), Z. L., E. L. i J. L. (2) byli współwłaścicielami lokalu mieszkalnego przy ul. (...) we W., dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu, IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Pozwana Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. wniosła pozew przeciwko powódce A. L. (1), A. L. (2) oraz J. L. (1) do Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu domagając się zapłaty kwoty 8.686,73 zł wraz z odsetkami od poszczególnych kwot od dnia wymagalności do dnia zapłaty. Postępowanie zostało wszczęte pod sygn. II Nc 3230 /17. W dniu 7 lutego 2018 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Powódka A. L. (1) wniosła sprzeciw od ww. nakazu zapłaty. W związku z tym postępowanie było kontynuowane w trybie zwykłym pod sygn. II C 524/18. Wyrokiem z dnia 13 sierpnia 2019 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu zasądził od powódki A. L. (1) kwotę 8.686,73 zł wraz z odsetkami od poszczególnych kwot od dnia wymagalności do dnia zapłaty oraz kwotę 2.252 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami, z zastrzeżeniem, że co do należności głównej oraz co do kwoty 1.309 zł odpowiada ona solidarnie z pozwanymi A. L. (2) i J. L. (1). Wyrokowi została nadana klauzula wykonalności w dniu 21 października 2019 r.

W dniu 11 czerwca 2018 r. pozwana złożyła wnioski o wszczęcie postępowań egzekucyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie o sygn. II Nc 3230/17 przeciwko J. L. (1) oraz A. L. (2), odpowiedzialnymi solidarnie razem z powódką za zobowiązanie wynikające z ww. tytułu. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu P. K. wszczął postępowanie pod sygn. Km 356/18 przeciwko J. L. (1) oraz pod sygn. Km 357/18 przeciwko A. L. (2).

Jednocześnie toczyło się postępowanie przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu o sygn. II C 2635/17 przeciwko pozostałym współwłaścicielom lokalu przy ul. (...) we W. Z. L., E. L. i J. L. (2) z tytułu zaległości w opłatach czynszowym, tych samych, których pozwana dochodziła w postępowaniu o sygn.. II C 524/18.

W dniu 23 września 2019 r. powódka dokonała 10 wpłat na konto pozwanej, wpłacając w sumie kwotę 6 452,68 zł. Powódka wykonała następujące wpłaty na konto pozwanej:

Przelew w wysokości 567,97 zł zatytułowany: „opłata za I 2017 w tym odsetki 90,32 lokal (...)”

Przelew w wysokości 565,13 zł zatytułowany: „opłata za II 2017 w tym odsetki 87,48 lokal (...)”

Przelew w wysokości 108,57 zł zatytułowany: „opłata za III 2017 w tym odsetki 16,39”

Przelew w wysokości 559,73 zł zatytułowany: „opłata za IV 2017 w tym odsetki 82,08 lokal (...)”

Przelew w wysokości 556,98 zł zatytułowany: „opłata lokal w tym 79,33 odsetki, lokal (...)”

Przelew w wysokości 708,81 zł zatytułowany: „opłata za VI 2017 w tym odsetki 97,64 lokal (...)”

Przelew w wysokości 551,39 zł zatytułowany: „opłata za VII 2017 w tym odsetki 73,74 lokal (...)”

Przelew w wysokości 548,55 zł zatytułowany: „opłata za VIII 2017 w tym odsetki 70,90 lokal (...)”

Przelew w wysokości 566,92 zł zatytułowany: „opłata za IX 2017 w tym odsetki 70,62 lokal (...)”

Przelew w wysokości 564,16 zł zatytułowany: „opłata za X 2017 w tym odsetki 67,86 lokal (...)”

Przelew w wysokości 561,21 zł zatytułowany: „opłata za XI 2017 w tym odsetki 64,91 lokal (...)”

Przelew w wysokości 558,26 zł zatytułowany: „opłata za XII 2017 w tym odsetki 61,96 lokal (...)”

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu sygn. I Ns 187/15 z dnia 2 października 2019 r., została zniesiona współwłasność lokalu mieszkalnego przy ul. (...) we W., a jedyną właścicielką nieruchomości została ustanowiona powódka A. L. (1).

Powódka dokonała kolejnych wpłat na konto pozwanej w październiku 2019 r. :

1. Przelew z dnia 25 października 2019 r. w wysokości 1 650 zł zatytułowany: „spłata zadłużenia za rok 2016 Z. L.”

2. Przelew z dnia 28 października 2019 r. w wysokości 1 570 zł zatytułowany: „spłata zadłużenia za rok 2016 E. L.”

2. Przelew z dnia 28 października 2019 r. w wysokości 657,34 zł zatytułowany: „odsetki od należności główne za 2016”

W dniu 28 października 2019 r. powódka wysłała do pozwanej wiadomość e-mail, w której poinformowała pozwaną o dokonaniu przez powódkę całkowitej spłaty zadłużenia. Następnie pismem z dnia 29 października 2019 r. powódka zawiadomiła pełnomocnika pozwanej r.pr. T. J. o tym, że dokonała całkowitej spłaty zadłużenie wobec pozwanej.

W dniu 12 listopada 2019 r. powódka dokonała kolejnej wpłaty na rzecz pozwanej w wysokości 563 zł tytułem „1 rata koszty zast. procesowego do sygn. akt II C 524/18”

W dniu 13 listopada 2019 r. pozwana złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku z dnia z dnia 13 sierpnia 2019 r. w sprawie o sygn.. II C 524/18. Pismem z dnia 14 listopada 2019 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu Przemysław Kapera zawiadomił powódkę o wszczęciu postępowania egzekucyjnego pod sygn. Km 753/19.

W dniu 10 grudnia 2019 r. powódka dokonała kolejnej wpłaty na rzecz pozwanej w wysokości 563 zł tytułem „II rata koszty zast. proces. do II C 524/18”

W dniu 9 stycznia 2020 r. powódka dokonała kolejnej wpłaty na rzecz pozwanej w wysokości 563 zł tytułem „III rata kosztów zast. proces. II C 524/18”

W dniu 9 lutego 2020 r. powódka dokonała kolejnej wpłaty na rzecz pozwanej w wysokości 563 zł tytułem „IV rata kosztów zast. proc. II C 524/18”

Pismem z dnia 9 września 2020 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu Przemysław Kapera w sprawie o sygn. Km 356/18 poinformował wierzyciela Wspólnota Mieszkańcowa nieruchomości położonej przy ul. (...) we W., że w dniu 14 października 2019 r. na rachunek komornika wpłynęła kwota 6.417,68 zł, która została rozksięgowana i zaliczona na poszczególne zaległości z tytułu kosztów procesu i postępowania egzekucyjnego w postępowaniach o sygn. Km 357/18 oraz 485/18, oraz że w dniu 26 listopada 2019 r. na rachunek

komornika wpłynęła kwota 4.400,43 zł która została rozksięgowana i zaliczona na poszczególne zaległości z tytułu kosztów procesu i postępowania egzekucyjnego w postępowaniach o sygn. Km 356/18, 485/18 oraz Km 753/19.

W dniu 12 sierpnia 2021 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu Przemysław Kapera zakończył postępowania egzekucyjne o sygn. Km 356/18, Km 357/18 oraz Km 485/18 ze względu na całkowitą spłatę zadłużenia. Postanowieniem z tego samego dnia zostało także umorzone postępowanie o sygn. 753/19 w części dotyczącej egzekucji z nieruchomości dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu, IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) wobec stwierdzenia, że prowadzenie egzekucji pozostaje w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego.

Pismem z dnia 1 września 2021 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu Przemysław Kapera w sprawie o sygn. Km 753/19 poinformował wierzyciela Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości położonej przy ul. (...) we W., że całe zadłużenie w niniejszym postępowaniu zostało spłacone w dniu 5 sierpnia 2021 r. poprzez dobrowolną wpłatę dłużniczki A. L. (1), dokonaną bezpośrednio na rachunek komornika sądowego.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd wskazał, iż przesłanką zastosowania art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jest stwierdzenie, że - pomimo prawomocności orzeczenia – nie może być ono egzekwowane na skutek nowych zdarzeń, jakie nastąpiły po zamknięciu rozprawy. Powódka wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wskazanego w pozwie, wskazując, że po jego wydaniu, a przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego dokonała dobrowolnej spłaty całego zadłużenia. Sąd wskazał, iż w sytuacji, gdy wierzyciel zostaje zaspokojony poza postępowaniem egzekucyjnym, w drodze dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika, nie gaśnie wykonalność tytułu wykonawczego i istnieje możliwość jego wykonania (wszczęcia postępowania egzekucyjnego). Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jest zatem dopuszczalne (art. 840 § 1 pkt 2 KPC). Powództwo nie może jednak zostać uwzględnione po wyegzekwowaniu świadczenia objętego tytułem wykonawczym. Zgodnie z art. 816 § 1 k.p.c. po ukończeniu postępowania egzekucyjnego należy na tytule wykonawczym zaznaczyć wynik egzekucji i tytuł zatrzymać w aktach, a jeżeli świadczenie objęte tytułem nie zostało zaspokojone całkowicie, tytuł zwrócić wierzycielowi. Tak więc z chwilą zakończenia egzekucji, w której wierzyciel został w całości zaspokojony, traci on prawo dysponowania aktem wykonawczym, który zostaje zatrzymany w aktach sprawy. Wobec wykonania tytułu wykonawczego wskutek wyegzekwowania świadczenia jego wykonalność wygasa, a zatem nie można już żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Sąd wskazał, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że powódka faktycznie dokonała na rzecz pozwanej spłaty zadłużenia stwierdzonego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2019 r., sygn. akt II C 524/18 przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego. W dniu 23 września 2019 r. powódka dokonała 12 wpłat na konto pozwanej z tytułu zaległych opłat czynszowych za 2017 r., do których spłaty była zobowiązana zgodnie z ww. wyrokiem tut. Sądu. Kolejnych wpłat dokonała w dniach 25 października 2019 r. oraz 28 października 2019 r. Powódka w tytule każdego przelewu oznaczała, jaka część wpłacanej kwoty stanowi spłatę kwoty głównej a jaka część stanowi odsetki. Z podanych w tytułach przelewów kwot jakie miały stanowić spłatę odsetek, oraz z przedstawionego przez powódkę rozliczenia (k. 24) wynika, że powódka dokonała prawidłowych wyliczeń. Wpłacone przez nią kwoty w dniach 23 września 2019 r., 25 października 2019 r. oraz 28 października 2019 r. w całości pokryły całą należność do jakiej była zobowiązana na podstawie przedmiotowego wyroku.

W ocenie Sądu Rejonowego powódka wpłaciła wręcz kwotę przewyższającą swoje zobowiązanie, gdyż jak wynika z przedstawionych przez nią obliczeń powódka wyliczyła odsetki równe ustawowym odsetkom za opóźnienie, których wysokość wyniosła 7%. Zgodnie natomiast z przedmiotowym wyrokiem powódka była zobowiązana do zapłaty ustawowych odsetek, których wysokość wynosiła 5%. W ocenie Sądu nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut pozwanej jakoby nie doszło do spłaty całości zadłużenia ponieważ kwoty wpłacane przez powódkę, były zaliczone na inne należności. W przedmiotowej sprawie powódka dokonała spłaty należności głównej oraz odsetek przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego względem niej, jasno wskazując w tytułach przelewu na poczet jakiego długu mają zostać zaliczone wpłacane przez nią kwoty (art. 451 k.c.). Nie było więc podstaw do tego, aby pozwana przekazała wpłacone

przez powódkę kwoty komornikowi do rozliczenia tych kwot w postępowaniach, które nie dotyczyły powódki. Tym bardziej nie było podstaw by pozwana mogła zaliczyć wpłacone kwoty na poczet bieżących opłat.

Sąd wskazał, iż na dzień wniesienia przez powódkę pozwu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego jej powództwo było więc zasadne. Jednakże w toku postępowania doszło do wyegzekwowania całej należności w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym przeciwko powódce o sygn. Km 753/19 prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu Przemysława Kaperę na podstawie tytułu egzekucyjnego w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2019 r., sygn. akt II C 524/18. Nie jest natomiast możliwe orzekanie o pozbawieniu wykonalności tytułu jeśli w toku postępowania egzekucyjnego świadczenie zostało w całości wyegzekwowane. Z tych przyczyn Sąd powództwo oddalił.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła powódka zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego co do punktu I i wniosła o jego zmianę i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi I instancji. Domagała się nadto zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania za obie instancje.

Z ostrożności procesowej w razie nie podzielenia zarzutów apelacji wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki 15.635,11 zł z tytułu zwrotu nienależnego świadczenia wraz z należnymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanej niniejszego pisma do dnia zapłaty.

W apelacji powódka zarzuciła naruszenie:

1. art. 840§1 pkt 2 k.p.c. przez jego niezastoowanie i oddalenie powództwa, pomimo, że świadczenie objęte tytułem wykonawczym zostało spełnione dobrowolnie jeszcze przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego;
2. art. 840§1 pkt 2 k.p.c. przez jego niezastoowanie i oddalenie powództwa, przyjmując iż doszło do wygaśnięcia wykonalności tytułu wykonawczego, które nie tylko wyłącza dopuszczalność wytoczenia powództwa opozycyjnego, ale też czyni żądanie pozbawienia wykonalności bezprzedmiotowym, bowiem w toku procesu cała należność została wyegzekwowana, pomimo iż postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie zostało zawieszono postanowieniem z dnia 10 września 2020r.;
3. art 233 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest z pominięciem wydanego 10 września 2020r. postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia powództwa przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego toczącego się pod sygnaturą Km 753/19 przed Komornikiem Przemysławem Kaperą, do czasu zakończenia się przedmiotowego postępowania, co skutkowało błędnym ustaleniem przez Sąd I instancji wyegzekwowania przez stronę pozwaną całości świadczenia;
4. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 316 §1 k.p.c. w zw. z art. 366 k.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest z pominięciem wydanego w sprawie nakazu zapłaty z 7 lutego 2018r., w sprawie II NC 3230/17 oraz wydanego wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia Krzyków z 13 sierpnia 2019r w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej przeciwko A. L. (1) o zapłatę w sprawie II C 524/18 i błędnym przyjęciu, że w dacie 11 czerwca 2018r. wobec powódki istniał tytuł egzekucyjny z którego wynikałaby solidarna odpowiedzialność z J. L. (1) oraz A. L. (2) do zapłaty kwoty 8686,73 zł .

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo:

A. L. (1) pismem z dnia 8 października 2020r poinformowała Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu Przemysława Kaperę w sprawie Km 753/19, iż przed Sadem Rejonowym dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu toczy się postępowanie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Wskazała, iż w załączeniu przesyła postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia Krzyków we Wrocławiu z 10 września 2020r. Wskazane pismo wpłynęło do Kancelarii Komorniczej **9 października 2020r.**, natomiast z

zamieszczonej na nim prezentaty wynika, iż zawierało dwa załączniki. W aktach egzekucyjnych znajduje się jedynie odpis pisma.

W czerwcu 2021r. powódka złożyła skargę na czynności komornika sądowego w sprawie Km 753/19, kwestionując przekazanie środków wierzycielowi zamiast na rachunek depozytowy wobec zawieszenia postępowania egzekucyjnego, załączając kopię postanowienia z 10 września 2020r. W odpowiedzi na skargę komornik w piśmie z 17 lipca 2021r. wskazał, iż nie otrzymał postanowienia sądowego z 10 września 2020r. ani od wierzyciela ani do dłużnika. Wobec zatem braku wiedzy na temat wydania takiego postanowienia Komornik postępował zgodnie z prawem i treścią tytułu egzekucyjnego egzekwując należności. W dniu 14 lipca 2021r. do Kancelarii Komornika wpłynęło nadesłane przez powódkę postanowienie z 10 września 2020r. w przedmiocie zabezpieczenia.

dowód: akta postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Krzyków we Wrocławiu Przemysława Kapere w sprawie Km 753/19 (karty: 111-112, 136, 153-155).

W postępowaniu egzekucyjnym w sprawie Km 753/19 prowadzonym na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu z 13 sierpnia 2019r. (sygn. akt II C 524/18) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z 21 października 2019r. – **wyegzekwowano i przekazano wierzycielowi** łącznie kwotę **5.760,08 zł**, w tym:

- na poczet zaległości 4800,08 zł (657,93 zł przed 9 października 2020r. oraz 4142,05 zł od 9 października 2020r. do 5 lipca 2021r),

- na poczet kosztów procesu w postępowaniu sądowym 960 zł (przed 9 października 2020r.).

Od 3 sierpnia 2021r. pozyskane od dłużniczki kwoty komornik przekazywał na rachunek depozytowy, łącznie znajduje się na nim kwota 6.932,06 zł.

dowód: pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Krzyków we Wrocławiu Przemysława Kapere z dnia 10 lipca 2023r. (k. 325a).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie w części.

Sąd Okręgowy rozważając na nowo całość zebranego w sprawie materiału uznał, iż Sąd Rejonowy częściowo wadliwie rozstrzygnął w przedmiocie żądania, z jakim wystąpiła strona powodowa.

Wymaga podkreślenia, iż Sąd II instancji jest sądem merytorycznym, a przyjęta przez ustawodawcę koncepcja apelacji pełnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2014 r., II CZ 8/14) nakłada na Sąd II instancji powinność merytorycznego rozpoznania sprawy po raz drugi, niezależnie od zarzutów naruszenia prawa materialnego podniesionymi w apelacji i skontrolowania prawidłowości postępowania przed sądem pierwszej instancji; wiąże go wyłącznie zarzuty naruszenia prawa procesowego (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 czerwca 2015 r., V CSK 550/14, LEX nr 1771404; z dnia 25 listopada 2015 r., IV CSK 55/15, LEX nr 1968452; z dnia 10 marca 2016 r., III CSK 183/15, LEX nr 2026401; z dnia 6 października 2016 r., III UK 270/15, uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07). Innymi słowy, obowiązkiem Sądu II instancji jest dokonanie własnych ustaleń faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i poddanie ich ocenie prawnej przez przyzmat mających zastosowanie właściwych przepisów prawa materialnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2013 r., V CSK 347/12). W konsekwencji, Sąd ten może - a jeżeli je dostrzeże powinien - naprawić stwierdzone naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego, niezależnie od tego, czy zostały wytknięte w apelacji, pod warunkiem, że mieszczą się w granicach zaskarżenia, zaś wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji oznacza, że Sąd II instancji nie koncentruje się tylko na ocenie zasadności zarzutów apelacyjnych, lecz rozstrzyga merytorycznie o zasadności zgłoszonych roszczeń procesowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2016 r., II PK 242/15).

Powódka wskazała w pozwie na uprawnioną przesłankę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, opisaną w art. 840 § 1 punkt 2 k.p.c. Jak wynika z treści powołanego przepisu, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Powódka wywodziła, iż po powstaniu tytułu wykonawczego dokonała spłaty (bezpośrednio na rzecz wierzyciela tj. strony pozwanej) całości świadczenia w tytule uwidocznionego. Zaoferowany materiał dowodowy (dowody wpłat) i poczynione na ich podstawie ustalenia faktyczne, potwierdziły słuszność tego stanowiska, skutkując też trafną oceną Sądu Rejonowego (przy uwzględnieniu normy art. 415 k.c.), iż powódka w istocie poza postępowaniem egzekucyjnym spłaciła bezpośrednio na rzecz wierzyciela całe świadczenie objęte tytułem wykonawczym.

W sytuacji, gdy wierzyciel zostaje zaspokojony poza postępowaniem egzekucyjnym, w drodze dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika, nie gaśnie wykonalność tytułu wykonawczego i istnieje możliwość jego wykonania (wszczęcia postępowania egzekucyjnego). Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jest zatem dopuszczalne, a podstawę takiego żądania stanowi nastąpienie po powstaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie, w całości lub w części, wygasło (art. 840 § 1 pkt 2 KPC). Takim zdarzeniem jest niewątpliwie spełnienie świadczenia przez dłużnika.

Powódka powyższe zrealizowała, tym niemniej nie czyniło to automatycznie jej powództwa zasadnego.

Należało bowiem mieć na uwadze, że dłużnik traci prawo wytoczenia powództwa przewidzianego w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym. Powództwo opozycyjne ma charakter powództwa zmierzającego do wydania orzeczenia konstytutywnego, gdyż wyrok taki przekształca istniejący dotąd między stronami stosunek prawny i działa ex nunc. Celem powództwa opozycyjnego jest udaremnienie możliwości przeprowadzenia jakiegokolwiek egzekucji i powód w pełni osiąga cel związany z tym powództwem, jeżeli uzyska rozstrzygnięcie stwierdzające, że tytuł został pozbawiony wykonalności. W razie więc wyegzekwowania należności objętej tytułem wykonawczym przez wierzyciela powództwo opozycyjne już z tego względu jest bezprzedmiotowe. Z chwilą zakończenia egzekucji, w której wierzyciel został w całości zaspokojony, traci on prawo dysponowania aktem wykonawczym, który zostaje zatrzymany w aktach (art. 816 § 1 k.p.c.) Powyższe stanowisko jest już utrwalone w judykaturze, gdzie jednolicie przyjmuje się, że powództwo przeciwegzekucyjne skierowane jest na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego. Może więc być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego dłużnik traci z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym przez wierzyciela (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2010 r. II CSK 592/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2002 I PKN 197/01, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1988r., I CR 255/88, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2015r., IV CSK 272/14). Z punktu widzenia skuteczności i zasadności powództwa opozycyjnego, o jakim mowa w art. 840 § 1 k.p.c., decyduje nadto stan istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.).

Sąd Okręgowy przytoczony wyżej pogląd podziela, nie był on również kwestionowany w apelacji, w jakiej powódka wywodziła w istocie błędne uznanie, iż doszło do wyegzekwowania całości świadczenia objętego tytułem wykonawczym w postępowaniu egzekucyjnym, pomimo jego zawieszenia.

Jak wynika z niekwestionowanych ustaleń Sądu Rejonowego powódka do 28 października 2019r. dokonała spłaty całej należności głównej z tytułu wykonawczego (z pkt I wyroku), natomiast zasądzone wyrokiem koszty spłaciła w 4 ratach od listopada 2019 do lutego 2020r. Natomiast wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie spornego tytułu wykonawczego strona pozwana złożyła 13 listopada 2019r. (Km 753/19). Jednocześnie jak wynika z akt niniejszej sprawy, pozew o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności powódka wniosła 2 września 2020r., uzyskując też następnie 10 września 2020r. postanowienie Sądu o zabezpieczeniu poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 753/19.

Wobec powyższego wymagało ustalenia czy w ramach zainicjowanego postępowania egzekucyjnego doszło do **wyegzekwowania przez wierzyciela** należności objętych tytułem wykonawczym, w jakim zakresie wierzyciel uzyskał zaspokojenie. Należało zgodzić się ze skarżącą, iż Sąd Rejonowy w powyższej kwestii nie dokonał koniecznych ustaleń faktycznych i tym samym właściwej oceny, nie rozważając wnikliwie zgromadzonego materiału dowodowego, który nadto w ocenie Sądu Okręgowego wymagał uzupełnienia. Sąd oparł się w istocie na piśmie Komornika sądowego z 1 września 2021r. w sprawie Km 753/19 skierowanego do wierzyciela, w jakim poinformował on, że całe zadłużenie zostało spłacone w dniu 5 sierpnia 2021r. (k. 225 akt sprawy). Z treści informacji komornika wynika jednak, iż z uwagi na zawieszenie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 753/19 wskazana w piśmie kwota została umieszczona na rachunku depozytowym Ministra Finansów i po orzeczeniu Sądu podjęte zostaną dalsze czynności. Już ta informacja wskazuje, iż wierzyciel nie został zaspokojony w całości zgodnie z tytułem wykonawczym.

Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje odrębnej regulacji, czy i jakie czynności egzekucyjne są dopuszczalne w czasie zawieszenia postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa. W związku z tym – na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. – ma odpowiednie zastosowanie art. 179 § 3 k.p.c. „Odpowiedniość” zastosowania tego przepisu prowadzi do wniosku, że w czasie zawieszenia postępowania egzekucyjnego z mocy ustawy komornik nie dokonuje żadnych czynności, z wyjątkiem tych, które mają na celu podjęcie postępowania. Niedopuszczalne jest zatem dokonywanie w tym okresie przez komornika czynności egzekucyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 1978 r., IV CR 463/77). Zaaprobowanie odmiennej praktyki podważałoby podstawowy sens instytucji zawieszenia postępowania egzekucyjnego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2008 r., III CZP 90/08). Oczywiście zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie niweczy skutków dokonanych już w tym postępowaniu czynności, pozostają one w mocy, nie dochodzi również do uchylenia dokonanego już zajęcia (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lutego 2014 r. I ACz 217/14). Tym niemniej pozyskanych po zawieszeniu postępowania kwot (skutek istniejących zajęć), komornik nie może już przekazać wierzycielowi. Podlegają one złożeniu na rachunek depozytowy Ministra Finansów zgodnie z art. 808 k.p.c. a co za tym idzie nie mogą być też one traktowane jako wyegzekwowane, tym bardziej w kontekście przesłanki do oddalenia roszczenia z art. 840 k.p.c. Jak już wyżej wskazano, w innym wypadku wypaczony zostałby sens zawieszenia postępowania egzekucyjnego oraz wnoszenia powództwa przeciwegzekucyjnego w sprawach w których realizowana jest lub zaraz będzie egzekucja.

Sąd Rejonowy powyższego nie uwzględnił, co słusznie podniesiono w apelacji, błędnie tym samym uznał, że doszło do wyegzekwowania całości świadczenia. Pogląd Sądu Rejonowego przekładał się na brak poczynienia też pełnych ustaleń istotnych przy ocenie zakresu faktycznie wyegzekwowanego roszczenia (art. 227 k.p.c.). Zakres informacji przekazanych przez strony oraz komornika sądowego na etapie pierwszoinstancyjnym nie pozwalał na ustalenie przez Sąd w jakim zakresie na skutek postępowania egzekucyjnego na podstawie spornego tytułu wykonawczego został zaspokojony wierzyciel (jakie należności zostały mu przekazane na poczet zaległości z pkt I wyroku i kosztów procesu w postępowaniu sądowym z pkt III wyroku).

Wobec powyższego w toku postępowania odwoławczego zobowiązano Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu Przemysława Kaperego do wskazania jakie kwoty zostały wyegzekwowane w sprawie Km 753/19, w jakim czasie (jakie przed 9 października 2020r. a jakie po tej dacie), oraz na skutek jakich czynności, a także czy zostały one przekazane wierzycielowi (kiedy i w jakie wysokości), a jeśli nie to gdzie się znajdują.

Z przesłanej na zobowiązanie Sądu informacji wyłania się wnioski, że w postępowaniu egzekucyjnym w sprawie Km 753/19 prowadzonym na podstawie spornego tytułu wykonawczego wyegzekwowano i przekazano wierzycielowi (od wszczęcia postępowania egzekucyjnego w listopadzie 2019r. do 5 lipca 2021r.) łącznie kwotę **5.760,08 zł**, w tym: na poczet zaległości 4800,08 zł (657,93 zł przed 9 października 2020r. oraz 4142,05 zł od 9 października 2020r. do 5 lipca 2021r), oraz na poczet kosztów procesu w postępowaniu sądowym 960 zł (przed 9 października 2020r.). Natomiast, od 3 sierpnia 2021r. pozyskane od dłużniczki kwoty komornik przekazywał już na rachunek depozytowy, łącznie znajduje się na nim kwota 6.932,06 zł.

Z powyższego wynika, iż błędnym było stanowisko Sądu Rejonowego o wyegzekwowaniu całości świadczenia, uwzględniając, iż za taką może być uznana wyłącznie kwota 5760,08 zł, a zatem powództwo w niniejszej sprawie

nie mogło być uwzględnione (z racji wyegzekwowania należności) **wyłącznie w powyższej części** (w tym co do 4800,08 zł w odniesieniu do punktu I wyroku, oraz co do 960 zł w odniesieniu do pkt III wyroku).

W pozostałym zakresie żądanie pozwu wobec niewątpliwej spłaty przez dłużniczkę całej należności objętej tytułem wykonawczym poza postępowaniem egzekucyjnym i to przed jego wszczęciem, jak na wstępie wskazywano, należało uwzględnić (art. 840§1 pkt 2 k.p.c.), co skutkowało też odpowiednią zmianą zaskarżonego wyroku.

Wskazuje Sąd Okręgowy, iż analiza akt egzekucyjnych w sprawie Km 753/19 pozwala na wniosek, iż komornik sądowy mimo pozyskania od dłużniczki informacji 9 października 2020r. o zwieszeniu postępowania egzekucyjnego podejmował jednak czynności egzekucyjne i przekazywał należności wierzycielowi aż do lipca 2021r., dopiero po tej dacie przekazując pozyskane od dłużniczki kwoty na rachunek depozytowy. Dostrzegalne nieprawidłowości po stronie komornika nie mają jednak wpływu na finalne rozstrzygnięcie tej sprawy, bowiem istotnym był faktyczny zakres wyegzekwowania (i przekazania wierzycielowi) należności objętej tytułem wykonawczym, a nie prawidłowość czynności komorniczych.

Dodać należy, iż okoliczność spłaty całej należności objętej tytułem wykonawczym poza postępowaniem egzekucyjnym, wobec której wierzyciel nie powinien był wszczynać postępowania egzekucyjnego, otwiera przed powódką możliwość kreowania roszczeń względem wierzyciela o zwrot nienależnych mu a wyegzekwowanych od powódki i przekazanych wierzycielowi kwot oraz roszczeń odszkodowawczych. Wskazuje Sąd Okręgowy, iż próba wykreowania takiego roszczenia jako ewentualnego w apelacji była nieskuteczna.

Oczywiście powódka wywodząc pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, mogła co od zasady zgłosić roszczenie ewentualne o zapłatę (zwrot wyegzekwowanego świadczenia) lub dokonać zmiany żądania pozwu w tym zakresie, tym niemniej na etapie postępowania drugoinstancyjnego było to już niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z przepisem art. 383 zd. 1 k.p.c., w postępowaniu apelacyjnym nie można, co do zasady, rozszerzać żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami. Z powołanego przepisu wynika, że przedmiotem procesu w postępowaniu apelacyjnym może być w całości lub w części tylko to, co było przedmiotem rozstrzygnięcia przez sąd pierwszej instancji. Wyjątek od tej reguły odnosi się do sytuacji, gdy po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji ulegną zmianie okoliczności faktyczne, wskazujące na utratę aktualności pierwotnego żądania. Zmiana okoliczności warunkuje tę dopuszczalność. Powódka nie wykazała, że taka zmiana okoliczności miała miejsce i utraciło aktualność dochodzone przez nią żądania po wydaniu zaskarżonego wyroku (7 grudnia 2021r.). W aktach sprawy znajduje się informacja od komornika z 31 sierpnia 2021r. (na zapytanie Sądu) oraz z 1 września 2021r. (udzielona pozwanej i złożona do akt 7 września 2021r.) z której wynika spłata całego zadłużenia w dniu 5 sierpnia 2021r., ze wskazaniem iż część świadczeń znajduje się na rachunku depozytowym. Sąd Rejonowy na rozprawie 29 września 2021r. odroczył ją do 16 lipca 2021r. celem umożliwienia powódce zajęcia stanowiska w sprawie wobec udzielonej przez komornika informacji. Na rozprawie 16 listopada 2021r. pełnomocnik powódki żądanie pozwu jednak podtrzymał. W tych okolicznościach jego modyfikacja dopiero w apelacji nie znajdowała uzasadnienia, a tym samym jako nieskuteczna wyłączała się z oceny Sądu II instancji. Wyłącznie rozstrzygnięcie w zaskarżonym wyroku co do żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności było przedmiotem kontroli apelacyjnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznając częściową zasadność apelacji zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I pozbawiając wykonalności względem powódki tytuł wykonawczy co do jego punktu I ponad kwotę 4.800,08 zł, oraz co do punktu III ponad kwotę 960 zł. W dalszym zakresie powództwo zasadnie oddalono.

Częściowa zmiana orzeczenia Sądu Rejonowego co do istoty sprawy, skutkowałą skutkować musiała zmianą orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania zgodnie z art. 100 k.p.c. Należy wskazać, iż koszty postępowania są wynikiem poddania się określonego ustawowo postępowaniu sądowemu w celu uzyskania w drodze orzeczenia urzeczywistnienia normy prawnej. Mają w stosunku do przedmiotu sporu charakter akcesoryjny (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 1966 r., III PZP 16/66), co za tym idzie rozstrzygnięcia o kosztach zależne jest od ostatecznego wyniku sprawy.

Uwzględniając, iż powódka w tej sprawie wygrała ostatecznie w 50%, tożsamy był zatem zakres utrzymania się strony pozwanej ze stanowiskiem w procesie, zatem w takich proporcjach należało rozłożyć między stronami koszty procesu zgodnie z art. 100 k.p.c.

Strona pozwana działała w postępowaniu sądowym samodzielnie, tym samym po jej stronie nie zaktualizowały się żadne koszty procesu. Z kolei powódka reprezentowana była przez pełnomocnika z urzędu adwokata P. O. (1). Koszty pomocy prawnej udzielonej powódce wynosiły (stosownie do wartości przedmiotu sporu) 3600 zł stawki minimalnej (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie), powiększonej o 23% podatku VAT zgodnie z §4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Jak wskazał Sąd Najwyższy utrwalone jest stanowisko, że rozstrzygnięcie o wynagrodzeniu pełnomocnika z urzędu uzależnione jest od wyniku sprawy, tj. od tego, czy strona zastępowana przez tego pełnomocnika proces wygrała, czy przegrała. Jeżeli bowiem strona taka wygrała sprawę w całości, wówczas wynagrodzenie pełnomocnika oraz poniesione przez niego wydatki są zasądzane w ramach zwrotu kosztów procesu - na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. - od strony przegrywającej proces na rzecz strony wygrywającej. Natomiast w razie przegrania sprawy przez stronę, którą zastępował pełnomocnik z urzędu, sąd generalnie przyznaje wynagrodzenie pełnomocnikowi od Skarbu Państwa (postanowienia Sądu Najwyższego z: 9 grudnia 2010 r., III CZ 56/10; 8 sierpnia 2019 r., III CSK 329/18, uchwały Sądu Najwyższego z: 1 marca 1989 r., III CZP 12/89; 10 sierpnia 1990 r., III CZP 40/90; postanowienie Sądu Najwyższego z: 8 września 1982 r., I CZ 83/82; 15 lutego 2018 r., V CSK 324/17; z dnia 3 sierpnia 2023 r. I CSK 2854/22).

Kierując się tym wskazaniem Sąd Okręgowy uwzględniając zakres wygranej powódki (50%), wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu w takiej proporcji rozdzielił (po połowie)

Zmieniając punkt III zaskarżonego wyroku zasądzono od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.214 zł tytułem zwrotu (połowy) kosztów zastępstwa procesowego w stawce minimalnej 1800 (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie), powiększonej o 23% podatku VAT (§4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu) wraz należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z art. 98§1¹ k.p.c.

W dalszym zakresie (w jakim powódka proces przegrała), koniecznym była zmiana punktu II i przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w wysokości 2.214 zł tytułem zwrotu (połowy) kosztów zastępstwa procesowego w stawce minimalnej 1800 (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie), powiększonej o 23% podatku VAT (§4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu) wobec złożenia przez pełnomocnika stosownego wniosku (§3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu).

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia w ramach kosztów procesu po stronie powódki żądanych przez nią kosztów stawiennictwa w sądzie (kosztów dojazdu do W. na rozprawy i noclegu).

Zgodnie z treścią art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W myśl §3 art. 98 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W świetle powyższego powódka zastępowana w postępowaniu przez pełnomocnika zawodowego mogła domagać się zwrotu kosztów wyłącznie nakazanego jej przez sąd osobistego stawiennictwa w sądzie. Sytuacja taka nie miała miejsca. Jak wynika z akt sprawy powódka nie była wzywana przez Sąd do osobistego stawiennictwa, żadna ze stron o dowód z jej przesłuchania nie wniosowała i nie był on przeprowadzony. Stawiennictwo powódki na rozprawach było podyktowane wyłącznie jej chęcią a nie obowiązkiem. Wobec powyższego poniesione w tym zakresie koszty nie mogły zostać uwzględnione.

Dalej, uwzględniając, iż w sprawie wygenerowane zostały koszty sądowe, koniecznym stało się ich rozliczenie, co Sąd Okręgowy uczynił w dodanym punkcie IV. Powódka została zwolniona od kosztów sądowych w całości, a tym samym nie uiściła opłaty od pozwu wynoszącej w tej sprawie 750 zł zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 6 u.k.s.c. Przegranie procesu przez stronę pozwaną w 50%, skutkowało zatem obciążeniem jej w takim zakresie tą należnością (375 zł) na rzecz Skarbu Państwa zgodnie z art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 100 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznając zasadność apelacji w części na podstawie art. 386§1 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji. Dalej idący środek zaskarżenia podlegał oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. (pkt II sentencji).

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III sentencji) znalazło oparcie w regulacji art. 100 k.p.c.

Powódka wygrała w postępowaniu odwoławczym w 50%, tym samym zyskała prawo do uzyskania w tym zakresie od strony pozwanej poniesionych kosztów procesu na które złożyły koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej (§10 ust 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie), powiększonej o 23% podatku VAT (§4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu), wraz należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z art. 98§1¹ k.p.c.

Zakres w jakim powódka apelację przegrała (50%), nie rodził na etapie apelacji podstaw do przyznania w tej części od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu kosztów pomocy prawnej urzędu.

W sytuacji, w której nie zachodzą podstawy do obciążenia kosztami nieopłaconej pomocy prawnej przeciwnika strony reprezentowanej przez pełnomocnika z urzędu, koszty te obciążają Skarb Państwa zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 maja 1982 r. o adwokaturze. Niezbędne jest jednak zamieszczenie w piśmie procesowym wnoszonym przez pełnomocnika z urzędu wniosku, o którym mowa w § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 27 sierpnia 2018 r. II CSK 513/17). Ponieważ inne podmioty są zobowiązanym i uprawnionym do zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonych stronie, w razie gdy obowiązek poniesienia kosztów spoczywa na przeciwniku strony zastępowanej przez pełnomocnika z urzędu, a inne, kiedy nie ma podmiotu zobowiązanego do pokrycia tych kosztów i obciążają one Skarb Państwa, który winien świadczyć bezpośrednio uprawnionemu pełnomocnikowi - wniosek o zwrot kosztów pomocy prawnej z urzędu powinien uwzględniać te różnice i konkretyzować zarówno zobowiązanego, jak i uprawnionego, szczególnie jeśli jest formułowany przez profesjonalistę (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 sierpnia 2019r. II CSK 329/18).

Ze względu na to, że pełnomocnik powódki w apelacji wniosował wyłącznie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, natomiast nie zawarł wniosku o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z tytułu pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym – tym samym nie orzeczono o kosztach tej pomocy.

Uwzględniając jednocześnie, iż w postępowaniu apelacyjnym powstały koszty sądowe, koniecznym stało się ich rozliczenie, co Sąd Okręgowy uczynił w punkcie IV. Powódka została zwolniona od kosztów sądowych w całości, a tym samym nie uiściła opłaty od apelacji wynoszącej w tej sprawie 750 zł zgodnie (art. 13 ust. 1 pkt 6 u.k.s.c.). Przegranie

w apelacji przez stronę pozwaną w 50%, skutkowało zatem obciążeniem jej w takim zakresie powyższą należnością (375 zł) na rzecz Skarbu Państwa zgodnie z art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 100 k.p.c.

SSO Małgorzata Dasiewicz- Kowalczyk

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)